

NISAM FEMINISTKINJA ALI ...

Slavica Popović

To me je podstaklo da se prisetim koliko pojam feminizma u našem društvu ima pogrdno značenje, i koliko ga se često same žene stide, i to obrazovane žene koje su vlastitim snagama postigle mnogo, emancipovane žene čija svakodnevica svedoči o otporu tradicionalnoj, polno neravnoj ulozi žena.

To je tako jer je iz naših glava teško ukloniti stereotip feminizma kao psovke. Iskrivljena, ali odomaćena slika predstavlja feministkinju kao ružnu ženu koju ni jedan muškarac ne želi, koja nema uspeha u ljubavi i životu i zato mrzi muškarce i želi da im preotme vlast da bi sama vladala.

U strahu da ne dobiju ovakvu etiketu i ne budu ismejane, većina žena ni za živu glavu ne priznaje da su feministkinje, bez obzira na to koliko su njihovi stavovi i način življenja feministički.

Mnogi negiraju postojanje neravnopravnosti žena pa samim tim i njihovu borbu. Ipak argumenti i statistika pokazuju suprotno:

"Žene su daleko manje zastupljene na pozicijama gde se donose društveno važne odluke - u politici - ili gde se stvara profit i vrednosti - na polju rada;

"90% žena su žrtve kućnog nasilja, dok samo 10% muškaraca ima taj problem.

"Mnoga zanimanja su još uvek zatvorena za žene, a žena je u proseku manje plaćena od muškarca u većini zanimanja.

"Neravnopravnost kod zapošljavanja," mnoge žene su

Ne pada mi napamet da čistim mužu, cipele, da ustajem ujutru i spremam mu kafu i doručak, da mu pakujem putnu torbu, kupujem veš i odeću..." nedavno mi to reče jedna mlada i uspešna doktorica.

još uvek izložene ekstremnom nasilju poput genitalnog sakaćenja, spaljivanja, miraza, trgovine ženama.

Neravnopravnos ne postoji - je stav koji najčešće podržavaju religije, idealizujući porodicu u kojoj su uloge supružnika podeljene prema "prirodnim" zakonima: On - glava porodice, zaštitnik i odlučilac; Ona - brižna, samopožrtvovna, poslušna kojoj je najvažnija uloga rađanje dece, briga o mužu i domaćinstvu.

Malo ko želi da shvati da ravnopravnost ne znači ukidanje razlika između polova jer ih je nemoguće ukinuti one su prirodne i poželjne. Ravnopravnost znači jednake šanse i prava za žene i muškarce u svim poljima i odnosima. Treba samo prihvatiti da postoje žene koje ne da na leđima nose celu porodicu, jer im ambicije, želje i potrebe daleko prelaze kućni prag i kuhinju. One imaju ljudsko pravo da svoje talente, potencijale koriste na način na koji to žele, baš kao što vekovima čine muškarci. Na kraju krajeva zstupati feminističke stavove i ideje ne znači nemati drugog identiteta. Feministkinja može biti i još mnogo toga, dobra kuvarica, nežna majka i ljubavnica, pesnikinja, ljubitelj prirode, muzike, padobranac, filozof, vernik ili kockar i u svemu profesionalac.

"Nikada nisam uspela shvatiti šta je to feminizam. Znam samo da su me feministkinjom zvali svaki puta kada sam izrekla mišljenje koje me razlikovalo od otirača za cipele."

Rebeca West

Ko su feministkinje?

Feministkinje su žene koje u svom privatnom životu i javnim aktivnostima usvajaju takve

stavove, bez obzira da li jesu ili nisu, članice neke od ženskih grupa koje se nazivaju feminističkim.

Da li feminizam izumire u Americi?

Prema pisanjima u američkoj

Šta je feminizam?

Feminizam se opisuje kao teorija i praksa koja, polazeći od načela jednakovrednosti između muškaraca i žena, radi na društvenim promenama sa ciljem prestanka ekonomske, društvene i političke diskriminacije žena. Feminizam je, dakle, i društveni pokret i teorija i lično opredeljenje, koji polazi od:

- uočavanja činjenice da žene imaju u društvu nepovoljan položaj, kao i

-predstavljanje ženskih problema i specifičnosti vidljivim, priznatim i adekvatno vrednovanim, tako što će se identifikovati i imenovati nasilje nad ženama, ukazivati na diskriminaciju i defavorizovanje žena, kao i kroz borbu za ostvarivanje jednakih mogućnosti za žene i muškarce na svakom mestu.

stampi, anketama i sociološkim istraživanjima u Severnoj Americi poslednjih godina je u trendu da se feminizam nipošta i prezire, a u tome prednjače upravo mlade žene koje danas uživaju plodove borbe feministkinja.

U Kanadi je početkom prošlog veka (1920.), donešen zakon po kojem su žene proglašene osobama (a person), do tada žene nisu bile osobe i nisu imale pravo glasa. One koje su se za to izborile teško da su sebe smatrale ili nazivale feministkinjama, ime je došlo kasnije, ali su ciljevi bili isti.

Šezdesetih i sedamdesetih godina u feminističkim organizacijama se javljaju neke radikalne struje i obeležja ("ženama ne trebaju muškarci i žene mogu sve što i muškarci, i to bolje"), i biva teško prihvatljiv za većinu žena pa i današnjih feministkinja. I od tada većina muškaraca, pa i samih žena feminizam doživljavaju kao sramotu, zaboravljajući sve ono za šta se ovaj pokret izborio i koliko je pomogao ženama da dobiju pravo glas, da se školuju, da se

zpošljavaju, da kontrolišu koliko će dece da imaju i kada.

Žene su i dalje u proseku manje plaćene od muškaraca za isti posao, a i poslovi koje žene tradicionalno obavljaju - njegovatelji, učitelji, sekretarice - su u većini društava slabije plaćeni od poslova koji su slične vrednosti za društvo, ali ih tradicionalno obavljaju muškarci: vozači autobusa, električari, zanatlije, dubretari...

Naravno, većina žena u Severnoj Americi izabere porodični život i decu, uz to ponešto i radi i tako doprinosi porodičnom budžetu, to je o.k. sve dok je stvar izbora. Ipak većina tih žena, na žalost, pre ili kasnije zažale izbor da ne rade plaćeni posao, jer, zbog razvoda ili smrti bračnog partnera, najsiromašniji sloj društva su baš samohrane majke.

Ali, stručnjaci tvrde da feminizam još uvek postoji u Americi iako je izgubio globalni karakter.

MORNING MIRRAGE - rad Arse Ivanovića